

4 De budgettaire positie 2012 nader beschouwd

4.1 Inleiding

De basis van de budgettaire positie van de begroting 2012 is de kadernota 2011. In deze kadernota is gemeld dat er na vaststelling van de kadernota nog financiële aanpassingen mogelijk zijn op de algemene uitkering, het personele vlak, de kapitaallasten activa, gemeentelijke investeringsplanning, gewijzigde kostentoerekening en ontwikkelingen gelegen buiten de gemeentelijke invloedssfeer. Daarnaast zijn conform de begrotingsrichtlijnen de leges en tarieven gewijzigd op basis van de jaarlijkse indexering en om kostendekkendheid van o.a. GRP en afvalstoffeninzameling te realiseren. Vervolgens zijn de afzonderlijke begrotingsposten beoordeeld op juistheid en volledigheid. Dit heeft geleid tot enkele ontwikkelingen die zich na de kadernota hebben voorgedaan. Zowel de onontkoombare posten als de ontwikkelingen zijn verwerkt in bijgaande begroting. Parallel aan het opstellen van de kadernota en begroting heeft het bezuinigingstraject plaatsgevonden. Het resultaat van de bezuinigingsvoorstellen is verwerkt in het programmaplan van deze meerjarenbegroting.

4.2 Begrotingsresultaat

Voor de begroting 2012 en het meerjarenperspectief is onderstaand financiële kader te geven (bedragen x € 1.000).

	2012	2013	2014	2015
Begrotingsresultaat kadernota 2011	14.239-	15.461-	15.654-	18.863-
Algemene uitkering; meicirculaire	919-	1.015-	1.418-	1.811-
Begrotingsresultaat inclusief meicirculaire	15.158-	16.477-	17.071-	20.674-
Onontkoombare posten	2012	2013	2014	2015
Algemene uitkering; stelpost indexatie WMO	-	-	-	300
Personele ontwikkelingen	745	1.238	1.586	1.713
Kapitaallasten Activa	1.888-	1.376-	2.187-	901-
Riolering en afvalstoffen	275	212	483-	301-
Leges, tarieven en opbrengsten	261	626	714	501
Taakstellingen gerealiseerd	494-	581-	576-	576-
Totaal onontkoombare posten	1.101-	119	946-	737
Ontwikkelingen na de kadernota	2012	2013	2014	2015
Lasten fonds bodemsanering (BOSA)	168-	168-	168-	168-
Storting dubieuze belastingdebiteuren	236-	236-	236-	236-
Volume culturele programmering Theater	506	506	6	6
Dotatie Jeugdfonds	50-	50-	50-	50-
Overige ontwikkelingen	47-	19	46-	54-
Totaal ontwikkelingen na de kadernota	5	71	494-	502-
Begrotingsresultaat	16.255-	16.286-	18.511-	20.439-

De kadernota 2011 kent een begrotingstekort van € 14,2 mln. in 2012. Na vaststelling van de kadernota 2011 is de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse zaken gepubliceerd. Over de gevolgen van de meicirculaire op de algemene uitkering van de gemeente Emmen is de raad per brief in juli geïnformeerd. De meicirculaire als uitgangspunt hanterend, bedraagt het aangepast begrotingstekort € 15,2 mln. in 2012.

Vervolgens zijn de ontwikkelingen na kadernota verwerkt in de budgettaire positie, resulterend in een begrotingsresultaat van € 16,2 mln. in 2012.

De incidentele baten en incidentele lasten zijn opgenomen in dit begrotingstekort en kennen per saldo een last van € 4,6 mln. De incidentele baten en lasten zijn toegelicht in hoofdstuk 2 van het financiële deel van de begroting.

In de volgende paragrafen zijn de onontkoombare posten en ontwikkelingen toegelicht, die zich hebben voorgedaan na vaststelling van de kadernota en die van invloed zijn op het begrotingsresultaat.

4.3 Onontkoombare posten

In onderstaande tabel zijn deze onontkoombare posten weergegeven en worden vervolgens toegelicht

Onontkoombare posten	2012	2013	2014	2015
Algemene uitkering; indexatie WMO	-	-	-	300
Personele ontwikkelingen	745	1.238	1.586	1.713
Kapitaallasten Activa	1.888-	1.376-	2.187-	901-
Riolering en afvalstoffen	275	212	483-	301-
Leges, tarieven en opbrengsten	261	626	714	501
Taakstellingen gerealiseerd	494-	581-	576-	576-
Totaal onontkoombare posten	1.101-	119	946-	737

Algemene uitkering; indexatie WMO

Voor de jaarschijf 2015 is nog geen rekening gehouden met de indexatie WMO. Het voorstel is om dit alsnog te doen. Dit geeft een voordeel in de begroting van € 300.000 vanaf 2015 structureel.

Personele ontwikkelingen

Aan de hand van de vastgestelde formatie is de personeelsbegroting voor 2012 opgesteld en zijn de centrale stelposten op lonen ingevuld. Deze begroting laat een voordeel zien ten opzichte van de personele lasten zoals die opgenomen zijn in de kadernota. Het verschil heeft de volgende oorzaken:

Verschil personele begroting - kadernota	2012	2013	2014	2015
indexering begroting 2011	352	752	1996	1746
reeds in de kadernota opgenomen	-	-	1000-	715-
voordeel indexering 2011 t.o.v. kadernota	352	752	996	1.031
1% loonindexering in de budgetten	669-	672-	672-	672-
reeds in de kadernota opgenomen	500	500	500	500
nadeel 1% indexering 2012 t.o.v. kadernota geactiveerd	169-	172-	172-	172-
geactiveerd	334	269	268	264
formatiewijziging n.a.v. formatieoverzicht	228	388	494	591
Totaal	745	1.238	1.586	1.713

Indexering 2011

Bij begroting 2011 is besloten om geen indexering toe te passen. Deze indexering was op de afzonderlijke budgetten nog wel doorvertaald. In de kadernota is ter compensatie reeds een voordeel geraamd. Bij het opstellen van de personele begroting is deze indexering volledig afgeraamd. Dit geeft in de begroting 2012 nog een aanvullend voordeel.

Indexering 1% 2012

In de kadernota wordt rekening gehouden met 2% loonindexering, waarvan 1% doorvertaald wordt naar de afzonderlijke budgetten en 1% op een centrale post wordt gereserveerd. Bij het opstellen van de personele begroting blijkt dat 1% op de afzonderlijke budgetten een aanvullend nadeel geeft ten opzichte van de indexering in de kadernota. Daarnaast wordt een deel van de loonkosten via projecten geactiveerd.

Formatiewijzigingen

Verwerking van de toegestane formatie, met als basis de vastgestelde formatie van 2011 toont een aanvullend voordeel op loonkosten ten opzichte van de kadernota. Het voordeel heeft betrekking op de dekking vanuit Imop, het realiseren van de 3 fte in verband met stroomlijnen AKT en afloop tijdelijke formatie in 2012 en 2014 (voordeel). Daarnaast zijn de begrote FPU-lasten in 2012 gebaseerd op de werkelijke FPU-rechten in 2011.

Kapitaallasten activa

Activa	2012	2013	2014	2015
Aframen stelpost onderuitputting kapitaallasten	1.832-	1.905-	1.771-	1.408
Volumes	356	443	517	542
Rente kort geld	504-	420-	421-	229-
Rente lang geld	359-	563	357	672-
Afschrijvingen	579	68-	621-	1.658-
Overige renteontwikkelingen	128-	11	248-	291-
Totaal	1.888-	1.376-	2.187-	901-

Onderuitputting kapitaallasten

In de meerjarenbegroting worden investeringen in de tijd gepland. In voorgaande jaren werden de rentelasten berekend vanaf de 1^e januari van het jaar dat het krediet werd aangevraagd. De afschrijvingslasten werden berekend vanaf de 1^e januari van het jaar dat de investering gereed gemeld werd. In de huidige begroting is het plannen van investeringen doorontwikkeld en worden de kapitaallasten berekend vanaf de maand van investeren of gereedmelding. Dit betekent dat de begrote stelpost onderuitputting kapitaallasten aanzienlijk afgeraamd kan worden met een bedrag van € 1,8 mln. tot een bedrag van € 1,1 mln. in 2012.

Het plannen van investeringen en daarmee de hoogte van de kapitaallasten kent een grote mate van onzekerheid, naar mate de investeringen verder in de toekomst plaatsvinden. Om deze reden is in de begroting een stelpost van € 1,1 mln. in 2012 olopend tot € 1,5 mln. in 2015 gerechtvaardigd.

Investeringsvolumes

De volgende mutaties hebben plaatsgevonden op de investeringsvolumes

	2012	2013	2014	2015
Volume Dorps- en Wijkplannen en CRS overlegpartners	327	327	327	327
Volume Bahco 3 en herstructurering bedrijventerreinen	29	71	100	100
Herinrichting Schoonebeek	0	45	90	115

De met de Dorps en wijkplannen gemoeide salarislasten zijn inmiddels opgenomen in de reguliere formatie en daarmee verwerkt in de personele begroting. Het volume dat diende ter dekking van deze salarislasten kan vrijvallen.

Conform besluitvorming is krediet beschikbaar gesteld voor Bahco fase 3 en herstructurering bedrijventerreinen en verwerkt in de meerjarenbegroting, waardoor betreffende volumes kunnen vrijvallen.

In 2012 bedraagt het volume herinrichting Schoonebeek € 130.000 en wordt jaarlijks gecumuleerd met € 45.000. Deze cumulatie kan meerjarig achterwege worden gelaten omdat conform besluitvorming structureel € 130.000 nodig is voor de kapitaallasten voortvloeiende uit het krediet 'ontwikkelingen rondom Bargerveen'.

Rente kort geld

Een deel van het financieringstekort kan gefinancierd worden met kort geld; voor 2011 was dat € 32.000.000 en voor 2012 is - na aanpassing van de overeenkomst met de bank - opgetrokken tot € 40.000.000.

De rente voor kort geld is echter opgelopen van ca 1% bij de begroting voor 2011 tot 1,5%; bij de berekening van de rentelast gaan we voor de begroting 2012 uit van dat percentage.

Rente lang geld

De rente op verstrekte geldlening neemt fors af doordat in de jaren 2011 tot en met 2014 een aantal leningen op data van renteherziening door een woningbouwcorporatie vervroegd worden afgelost.

Daar staat tegenover dat het financieringstekort lager is door de gewijzigde werkwijze met betrekking tot de onderhanden werken en lopende projecten; deze worden niet meer op basis van de kredieten meegenomen in de activa-administratie, maar op basis van de verwachte investeringsuitgaven. De behoefte aan vermogen is daardoor lager.

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend op basis van de in de activamodule ingevoerde investeringen. Voor de begroting 2012 zijn de onderhanden werken en nog lopende projecten niet meer opgenomen op basis van het beschikbaar gestelde krediet, maar op de verwachte bestedingen (uitgaven gespreid over de jaren) en de verwachte data van gereedmelding of in gebruik name van de investering.

Als gevolg van deze gewijzigde werkwijze wordt er nog niet afgeschreven zolang een investering niet gereed gemeld is of in gebruik genomen. Hierdoor zijn de afschrijvingen in 2012/2013 lager en vindt er een verschuiving plaats naar latere jaren. Ook stijgen de afschrijvingen door investeringen die in 2011 nog niet waren begroot.

Overige renteontwikkelingen

Normaliter zit de bespaarde rente budgetneutraal in de begroting als zijnde een inkomst op het product treasury en als last in de doorverdeling van de kostenplaats kapitaallasten.

Uitzonderingen hierop zijn de rentes die aan de reserves en aan onderwijs worden toegerekend. Deze zitten als last in de exploitatie en als inkomst in de reserve (balans). De grootste wijziging betreft de bespaarde rente over de reserve schoolgebouwen. Tot voorheen werd de rente over deze reserve toegevoegd aan het product treasury, echter omdat in 2011 is begonnen met de nieuwbouw van SBO De Catamaran wordt de rente met ingang van 2012 aan de reserve toegevoegd ter dekking van de kapitaallasten.

Riolering en afvalstoffen

Riolering en afvalstoffen	2012	2013	2014	2015
Riolering	188	162	503-	300-
Afvalstoffen	88	50	21	0-
Totaal	275	212	483-	301-

Riolering

In 2010 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2010-2015 vastgesteld in de raad. De financiële consequenties van het nieuwe GRP – hoofdzakelijk het gevolg van een gewijzigde investeringsplanning – zijn verwerkt in de begroting. Zo zijn als gevolg van de gewijzigde investeringsplanning de kapitaallasten en de toegerekende BTW over investeringen toegenomen. Daarbij nemen ook de rioolrechten jaarlijks toe als gevolg van een toename in het verwachte aantal aansluitingen met 250 stuks per jaar. Omdat de huidige rioolheffing onvoldoende is om alle lasten te dekken is besloten dat er over de planperiode sprake moet zijn van kostendekkendheid en dat de jaarlijkse tekorten worden geëgaliseerd met de egalisatiereserve riolering.

Afvalstoffen

De lasten van de afvalstoffeninzameling zijn conform de productovereenkomst met Area. De afgelopen drie jaren is er ten behoeve van het dekken van de kosten van afvalinzameling een onttrekking aan de egalisatiereserve gedaan. Omdat de egalisatiereserve geen saldo meer kent wordt er vanaf 2012 niet meer uit de reserve bijgedragen aan het product afval. Dit betekent dat de kosten van afvalinzameling volledig gedekt moeten worden door de afvalstoffenheffing.

Leges en tarieven

Leges, tarieven en opbrengsten	2012	2013	2014	2015
Parkeergarage Noorderplein	250	628	718	718
OZB	6-	21-	47-	284-
Overig	17	20	43	67
Totaal	261	626	714	501

Parkeergarage Noorderplein

Bij raadsbesluit van 24 juni 2010 (RA10.0064) is een krediet toegekend voor de bouw van de parkeergarage Noorderplein en conform verwerkt in de begroting. De opbrengsten bedragen € 800.000 in 2013, oplopend tot € 1,02 mln. in 2015. De beheer- en exploitatielasten van de parkeerkelder bedragen € 363.000 in 2013 oplopend tot € 380.000 in 2015. Het jaarlijks exploitatietekort wordt vanaf 2012 gefinancierd vanuit de egalisatiereserve parkeergarage Noorderplein. Meerjarig is de exploitatie van de parkeergarage Noorderplein als volgt;

	2012	2013	2014	2015
Parkeeropbrengsten	-	800	925	1.025
Beheer en exploitatielasten	-	363-	369-	374-
Bijdrage vanuit de egalisatiereserve Noorderplein	250	191	162	67
Mutatie leges tarieven en opbrengsten	250	628	718	718
Kapitaallasten (via de kostenplaats kapitaallasten)	250-	628-	718-	718-
Totaal resultaat Noorderplein	-	-	-	-

OZB

Conform het bestuursakkoord wordt de OZB jaarlijks gecorrigeerd met de Consumenten Prijs Index (CPI), zijnde 2,25%. In de kadernota was rekening gehouden met een indexering van 2,3% in 2012 tot en met 2014 en 3,2% in 2015.

Overig

Onder overig vallen leges die geïndexeerd zijn volgens de tarieven tabel vermeld in paragraaf 1 lokale heffingen.

Taakstellingen gerealiseerd

In de begroting 2011 zijn taakstellingen opgenomen, die gerealiseerd en in de begroting 2012 verwerkt zijn, zodat de taakstellingen moeten worden tegen geboekt. Het gaat om de volgende taakstellingen:

- omslagrente
- aanbesteding Energie
- indexering subsidies
- resultaat 2010, dotatie voormalig reserve GSB, mutaties BWS na afkoop, bezuiniging subsidies

4.4 Overige ontwikkelingen na de kadernota

Ontwikkelingen na de kadernota	2012	2013	2014	2015
Lasten fonds bodemsanering (BOSA)	168-	168-	168-	168-
Storting dubieuze belastingdebiteuren	236-	236-	236-	236-
Volume culturele programmering Theater	506	506	6	6
Dotatie Jeugdfonds	50-	50-	50-	50-
Overige ontwikkelingen	47-	19	46-	54-
Totaal ontwikkelingen na de kadernota	5	71	494-	502-

Lasten fonds bodemsanering

In de begroting 2012 zijn de exploitatielasten van bodemsanering geraamd. Tot 2011 zijn wel de inkomsten vanuit de reserve geraamd, maar niet de lasten die daar tegenover staan.

Dubieuze belastingdebiteuren

Ter dekking van de oninbaarheid van belastingvorderingen wordt een voorziening getroffen van 0,8% van het totale begrote aanslagbedrag.

Volume culturele programmering Theater

In de begroting is rekening gehouden met een budget voor culturele programmering van het nieuwe theater. Omdat deze culturele programmering pas op termijn gestalte krijgt, zal het budget tot en met 2015 niet aangewend worden en kan derhalve vrijvallen. Bij de kadernota is de culturele inkoop voor de jaarschijf 2014 reeds gecorrigeerd, de jaarschijf 2015 wordt als bezuiniging voorgesteld.

Dotatie jeugdfonds

Zoals besloten bij begroting 2009 wordt de jaarlijkse dotatie aan het jeugdfonds verhoogd tot een bedrag van € 175.000.

Overige ontwikkelingen

De overige ontwikkelingen betreffen kleine mutaties in de lasten van compostering, nazorg (BOT-team), volumes sport, exploitatielasten BVG en kapitaallasten facilitaire dienstverlening.

4.5 Resultaten bezuinigingstraject

De Kadernota 2011 heeft het financiële beeld gegeven van de periode 2012-2015. Het financiële beeld is daarbij in belangrijke mate bepaald door de economische crisis en zijn gevolgen. De vertaling van het bezuinigingsbeleid van het kabinet Rutte naar de gemeenten is in de Kadernota 2011 zeer prominent naar voren gekomen.

Uw raad heeft bij de vaststelling van de Kadernota 2011 besloten om opdracht te geven bij de Programmabegroting 2012 de raad tot een bedrag van € 18 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen voor te leggen.

Wij hebben besloten tot het instellen van een bestuurlijke werkgroep (met ambtelijke ondersteuning) met als opdracht:

- te komen met voorstellen voor de dekking van het nadelig saldo over 2011
- een bezuinigingstraject op te starten met een ombuigingstaakstelling van € 18 miljoen en de noodzakelijke dekkingsmaatregelen te vinden en deze te presenteren in de Programmabegroting 2012.

Leden van de werkgroep bezuinigingen hebben als basis genomen de uitkomsten van gesprekken met de portefeuillehouders. Daarbij hebben alle portefeuillehouders hun ideeën gegeven over mogelijke bezuinigingsmaatregelen (niet alleen voor eigen portefeuille). Er zijn ook voorstellen ontwikkeld over de doorvertaling van de tekorten op het sociale domein naar de desbetreffende budgetten (WMO, WSW, WWB-Werkdeel). Daarbij is steeds de vraag gesteld wat de bovengrens is van het bedrag aan gemeentelijke algemene middelen dat wij als gemeente willen inzetten bovenop het rijksdeel.

De ideeën die niet direct op geld te zetten waren zijn uitgezet naar de diensten met het verzoek om na onderzoek de voorstellen op geld te waarderen danwel aan te geven dat de voorstellen niet haalbaar zijn danwel op PM gezet kunnen/moeten worden (nader onderzoek).

Gezien de uitkomst van de kadernota 2011 (voor 2015 -/€ 19,8 miljoen) heeft de werkgroep besloten enige marge in te bouwen en voor een bedrag van € 21 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen te gaan zoeken. Dit ook om de begroting robuuster te maken en niet bij nieuwe tegenvallers naar een negatief begrotingssaldo door te slaan.

Tijdens het werken aan de bezuinigingsopdracht zijn ook aanvullende ideeën vanuit het college en de organisatie boven gekomen en actuele ontwikkelingen betrokken. De posten uit de vorige bezuinigingsronde uit 2010 die niet of niet geheel waren overgenomen zijn ook nog eens nader beschouwd. Met de directeuren en hoofden bedrijfsbureau zijn gesprekken gevoerd om na te gaan waar gericht op budgetten gekort kan worden. Er is voor gekozen om gericht te korten in plaats te werken met een algemene negatieve indexering in verband met de provinciale begrotingsregels die een dergelijke algemene korting niet toestaan.

Er is sprake geweest van een dynamisch proces met een grote inzet van de organisatie.

De voorgestelde bezuinigingsmaatregelen zijn in totaal:

- voor 2012: € 17.796.000
- voor 2013: € 16.585.000
- voor 2014: € 21.194.000
- voor 2015: € 22.599.000

De bezuinigingsvoorstellen zijn in detail beschreven in het document 'Bezuinigingsvoorstellen (meerjaren-) begroting 2012-2015'. Dit document is integraal onderdeel van deze meerjarenbegroting.

Bezuinigingsvoorstellen per programma

In onderstaande tabel zijn de bezuinigingsvoorstellen per programma weergegeven.

Bezuinigingsvoorstellen meerjarenbegroting					
nr	omschrijving (bedragen * € 1.000)	2012	2013	2014	2015
Totaal programma 1		257	334	334	334
Totaal programma 3		103	103	103	103
Totaal programma 4		271	271	271	271
Totaal programma 5		952	252	102	50-
Totaal programma 6		4.258	4.079	6.866	7.835
Totaal programma 7		141	177	177	177
Totaal programma 8		182	182	232	782
Totaal programma 9		394	360	358	356
Totaal programma 10		1.408	5.183	4.818	4.425
Totaal programma 11		174	1.387	1.443	1.499
Totaal programma 12		3.097	938	997	1.200
Totaal programma-overschrijdend		6.559	3.319	5.493	5.667
Totaal bezuinigingsresultaat		17.796	16.585	21.194	22.599

De bezuinigingsvoorstellen zijn uitgebreid beschreven in het document 'Bezuinigingsvoorstellen (meerjaren)begroting 2012-2015', welke onderdeel is van deze begroting. In de hierna volgende programma's is per programma een kort overzicht van de voorstellen opgenomen. Daarnaast worden er bezuinigingen voorgesteld die een programmaoverschrijdend karakter kennen, te weten:

Bezuinigingsvoorstellen programma-overschrijdend					
nr	omschrijving (bedragen * € 1.000)	2012	2013	2014	2015
1	Sedna	150-	150-	1.000	1.000
2	Onderuitputting subsidieverstrekking SEO	183	183	183	183
3	Onderuitputting subsidieverstrekking Economie	13	13	13	13
4	Inzet stelpost WWB/WMO	2.189	2.436	3.460	3.468
5	Gerichte bezuiniging op budgetten ipv negatieve indexering (stelpost eerst op 750.000) - zie het format voor specificatie	750	750	750	750
5	Meer - of minderopbrengst gerichte bezuiniging op budgetten	309	158-	158-	8
6	PR/Marketingbudgetten combineren met andere budgetten	9	9	9	9
7	Afstoten gebouwen (gefaseerd)	250	100	100	100
8	Wagenpark met 25% verminderen, onderzoeken op bezettingsgraad auto's	5	10	10	10
9	Voordeel verzekeringen	30	30	30	30
10	Geen eindheffing meer ivm afschaffen spaarloon	96	96	96	96
11	Inzet incidentele middelen tbv 2012	2.875			
Totaal programma-overschrijdend		6.559	3.319	5.493	5.667

Materieel begrotingsresultaat in meerjarig perspectief

Het begrotingsresultaat inclusief de effecten van de bezuinigingsvoorstellen is als volgt:

	2012	2013	2014	2015
Begrotingsresultaat kadernota 2011	14.239-	15.461-	15.654-	18.863-
Algemene uitkering; meicirculaire	919-	1.015-	1.418-	1.811-
Begrotingsresultaat inclusief meicirculaire	15.158-	16.477-	17.071-	20.674-
Onontkoombare posten	1.101-	119	946-	737
Ontwikkelingen na de kadernota	5	71	494-	502-
Begrotingsresultaat primitief	16.255-	16.286-	18.511-	20.439-
Totaal bezuinigingsvoorstellen	17.796	16.585	21.194	22.599
Begrotingsresultaat	1.541	299	2.683	2.160

Het gepresenteerde begrotingsoverschot zal ter dekking gaan dienen voor de nadelige effecten van de septembercirculaire.

De begroting 2012 moet materieel in evenwicht zijn, dit betekent dat op basis van bestaand beleid en het aanvaarden van nieuw beleid de structurele lasten volledig gedekt worden door structurele baten. Indien dit niet het geval is dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand wordt gebracht. Voorwaarde is dan dat de incidentele tekorten in voorgaande jaren gedekt kunnen worden door te beschikken over de algemene reserve.

Om te komen tot het materiële evenwicht wordt het saldo van de incidentele baten en lasten van de primitieve begroting en het saldo van de incidentele oplossingsrichtingen vanuit de bezuinigingsoperatie in mindering gebracht op bovengenoemd begrotingsresultaat. Het structurele begrotingsresultaat is daarmee als volgt:

Begrotingsresultaat	1.541	299	2.683	2.160
Saldo incidentele baten/lasten primitief	4.615	6.373	7.516	2.357
Saldo incidentele bezuinigingsvoorstellen	8.528-	2.481-	3.505-	4.043-
Materieel begrotingsresultaat	2.372-	4.191	6.694	474

In meerjarig perspectief is er sprake van een materieel sluitende begroting. In begrotingsjaar 2012 beschikken we over voldoende incidentele middelen om de lasten te kunnen dekken.